

Gerçek doktor, her hasta ile yaşayıp ölebilir.
S. Zweig

SAĞLIK KÜLTÜRÜ

Kronik hastalık

►Yavaş ilerleyen üç ay ve daha uzun süreli, birden fazla risk faktörünün neden olduğu, genellikle komplike bir seyir gösteren ve kişinin yaşam kalitesini etkileyen hastalıklardır.

Bu hastalıklar tüm dünyada, gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin tümünde, ölüm nedenlerinin başında yer alır. Sağlık harcamalarının büyük bir kısmı (%60-

80) bu hastalıkların tedavisine ayrılır. Bu nedenle kronik hastalık yönetimi için son yıllarda özel politikalar belirleniyor. Kronik hastalıkların başında; kanser, kardiyovasküler hastalıklar, kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve diyabet geliyor. Tütün kullanımı, sağlıksız beslenme, alkol kullanımı ve fiziksel aktivite yetersizliği kronik hastalıkların ana nedenleri arasında yer alıyor.

Rapel nedir?

►Rapel, ana aşılardan bir süre sonra yapılan antikor yapımını artırıcı ve güçlendirici aşidir. Çocukluk çağında uygulanan aşılardan belli bir zaman sonra yeniden yapılmasıdır. Aşı rapeli çocukların bağışıklık sistemini yeniden harekete geçirmek için yapılır. Bu uygulama özellikle difteri ve tetanoz gibi aşılarla yapılır. Bazı aşılarla yeterli bağışıklık sağlamak ve

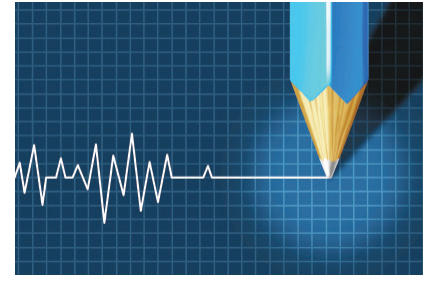
bağışıklık etkisinin devam etmesi için aşı rapelinin belirli aralıklarda yapılması gerekir. Rapellerin yapılmasında herhangi bir gecikme meydana gelirse yeniden aşılamaya başlanmasına ve fazladan bir doz aşı yapılmasına gerek yoktur. Aşı ateşli hastalıklarda ateş kontrol altına alındıktan sonra yapılmalıdır.

Ötenazi nedir?

► Ötenazi bir kişinin veya bir hayvanın yaşamını, yaşamlarının dayanılmaz durumda olarak algılanması sebebiyle, acısız veya çok az acıtan bir ölümcül enjeksiyon yaparak, yüksek

dozda ilaç vererek veya kişiyi yaşam destek ünitesinden ayırarak sonlandırmaya denir. Türkiye

karşılığı "güzel ölüm" olan ötenazi tıp literatüründe "hekimler tarafından belirlenebilecek

derecede ümitsiz hasta ya da yaralı durumdaki kişinin, daha fazla acı çekmesini önlemek için ölmesi-

ni sağlamaya yönelik yapılan her türlü faaliyet" olarak açıklanıyor. Ötenazi aktif ve pasif olmak üzere ikiye ayrılıyor.

@aasumanugur

'Ben'lere ne zaman KÜŞELİM

BEN analizi

► Benler, genellikle kahverengi olmakla birlikte bazen açık kahve, siyah, kırmızı, pembe, mavi, deri renginde veya renksiz de olabilir. Şekil olarak yuvarlak, yüzeysel düz veya hafif kabarıktır, görünüşü aylar içinde değişmez, aynı kalır. Bazılarının üzerinde kıl olabilir. Bazı benler, yıllar içinde değişebilir ya da tamamen kaybolabilir. Benler deride herhangi bir yerde ortaya çıkabilir, saçlı deri, parmak araları, el avuç içi ve ayak tabanı ve hatta tırnak altında bile görülebilir.

► Vücutta yeni bir ben ya da leke görülmesi kanser riski açısından önemli bir ipuçudur. Benin kenarları düzensiz, yer yer girintiler yapmış veya bazı yerlerde sınırları iyi takip edilemiyorsa risk söz konusudur.

Hemen her yetişkin insanın birkaç adet beni vardır. Açık tenlilerde ben sayısının daha fazla olması normaldir. Bu nedenle benler konusunda aşırı endişeli olmakla beraber dikkatli olunması gerekiyor. Çünkü, bir deri kanseri olan melanom, benin üzerinden veya yakınından gelişebilir. Melanom erken yakalandığında da tedavi edilebilir. Türk Dermatoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Nilgün Şentürk şu açıklamalarda bulunuyor: "Melanomun ilk bulgusu bir bende ortaya çıkan değişiklik veya yeni çıkan bir ben olabilir. Deride ortaya çıkan benlerin takip edilmesi, benlerde ologanüstü bir değişiklik görülmesi halinde dermatoloji uzmanına başvurulmalıdır. Uzman nasıl ve hangi sıklıkta derinin ve benlerin kontrol edilebileceğini hastaya öğretecektir."

ÇOCUKLARDAKİ BENLER

Genellikle küçük çocuklardaki benler konusunda endişelenmeye gerek yoktur. Çocukluk çağı ve adolesan dönemde benlerin çıkması normaldir. Çocuk büyüdükçe benler de büyür. Bazıları koyulaşır, bazılarının da rengi açılır. Bu değişiklikler çocuklarda beklenen normal olaylardır ve genellikle melanom bulgusu değildir.

Sağlıkta

GELECEK DE BİR GÜN GELECEK

Sağlık hizmeti alan ve veren herkes için ilerleyen yıllar birçok yeniliğe gebe. Sağlıkta A'dan Z'ye önemli değişimler ve dönüşümler bizi bekliyor. Bu değişimlere hem hasta hem de tüm sağlık çalışanlarının uyması önemli. Çünkü bunlar hastaların iyileşmesine çalışanın da gelişmesine yardımcı oluyor

P4 TIBBİ GELİYOR

►P4 tıbbi dediğimiz öngörücü, önleyici, bireysel ve katılımcı yaklaşım artacak. Artık hasta sağlığının sorumluluğunu kendi üzerine daha çok alacak. Ayrıca hastalar genlerine özgü beslenebilecek, ilaç alabilecek ve hastaların tedavisi yapılabilecek.

EVDE TEDAVİ YAYGINLAŞACAK

Her gün yenisi hayatımıza giren yeni nesil teşhis cihazlarıyla erken teşhis olanakları artıyor ve önleyici tıp ön plana geçiyor. Biyoteknoloji, nanoteknoloji teknikleriyle üretilen yeni nesil ilaçlarla ve aşılarla tedavide başarı hızla artıyor. Bunun sonucuyla da beklenen yaşam süresi gittikçe artıyor. Ama artan yaşlı nüfusla beraber kronik hasta yükü de artarken, bakım hastaneden eve doğru kayıyor.

GELECEK VİZYONU

►Gelecekte gen çalışmaları, doku mühendisliği, kök hücre uygulamaları, insan genomunun haritasını çıkararak bioinformasyon uygulamaları, klonlanmış organ bankaları, kanser hücrelerini hedef alan yeni nesil ilaçlar ve biyolojik saati sıfırlayan yaşlanma sürecini yavaşlatma uygulamaları öne çıkacak.

TEKNOLOJİ MASRAF KAPISI MI?

Eski ve ucuz teknolojiler kısa vadede çözüm gibi görülsede, yeni nesil tıbbi cihaz ve akıllı ilaçların kullanılması başlangıçta masraf kapısı gibi algılsa da; erken teşhisle hastalıkların maliyetleri düşürülebilecek.

Bilgi çağında gelinen son aşamada her sektörde olduğu gibi sağlık alanında da oyunun kuralları değişiyor. Artık hayal gücü bilgidenden daha önemli hale gelebiliyor. Beynin sol yanı ile ilgili analitik işler hızla dijital hale getirilirken, beynin sağ yarısının işlevleri olan yaratıcılık, hayal gücü ve inovasyon hepsinden önemli hale geliyor.

Bu tabloda artan oranda beynin sağ yarısı ile ilgilenen şirketler en büyük büyümeye hızlarını yakalıyor. Sağlıkta da yaratıcılık ekonomisi ekosistemde yerini alıyor. Sağlık ve sistemin geleceği hakkında Hastane İşletmeciliği Doktoru ve Yrd. Doç. Dr. Haluk Şengün'den hasta, doktor, sağlık personeli ve hastane dörtgeninde sağlık sektöründe bizi nelerin beklediği ile ilgili bilgiler aldık.

DOKTOR AÇISINDAN GELECEK NASIL?

Doktorlar için bazı uzmanlık dalları önemini yitirecek ve bu konuda yeni görev tanımları ortaya çıkacak. Gelecekte doktorlar hemşirelerden daha çok biyoteknoloji ve biyomedikal uzmanlarıyla çalışacaklar. Yeni organlar üreten doku mühen-

disliği önemli hale gelecek.

ARA MESLEKLER ARTIYOR

En son rakamlara göre günümüzde 110 civarı sağlıkla ilgili meslek tanımlanıyor. Fakat değişimin rüzgarıyla bu mesleklerin sayıları artacak. Yeni uzmanlık ve ara meslek sayıları artacak. Ama değişimin, dönüşümün içinde gene bir değişim ve dönüşümden söz edilebilir. Bir yandan bu mesleklerin bazıları zaman içinde önemini yitirenken bazıları da başka alanlara kayabilecek. Mesela ön büro robotları hastaları karşılayıp, hasta hizmetlerinde aktif rol alacaklar.

HEMSİRELİĞİ AKILLI APARATLAR YAPACAK

Hemşirenin geleneksel görevlerini akıllı aparatlar ve aplikasyonlar alırken, bilgi seviyesi yüksek özel konularda uzmanlaşmış hemşire sayısı artacak. Hemşirenin hasta ve yakınlarını izlem ve eğiti görevi artacak.

HASTANE EVE TASINACAK

Gelecekte hastaneler hacim olarak küçülecek. Ameliyathane, acil ve yoğun bakım hizmetleri dışındaki hizmetler evde bakım hizmeti olarak verilecek.

Akıllı sağlık uygulamaları

►Günümüzde akıllı telefonlara indirilebilen 20 bin civarında aplikasyonla tansiyona, nabıza, ateşe, açlık kan şekere ve hastanın EKG'sine bakılabiliyor. Bunlar kaydedilip

eş zamanlı doktora iletilebilecek. Böylece hasta kendi sağlığını kolayca takip edebilir duruma gelecek. Bu tabloda ise doktorun ve hemşirenin iş yükü azalacak.

Buradaki koordinasyon ise mobil akıllı cihazlarla sağlanacak. Hastaneler dijital hastane, duvarsız hastane nitelikleriyle evrilecek ve sağlık hizmetleri daha çok dijital, kağıtsız altyapıda entegre olmuş bu hastanelerde

verilecek. Çevreye duyarlılık artacak yeşil hastaneler gittikçe çoğalacak. E-sağlık uygulamaları artacak. Robotik cerrahi kullanımıyla uluslararası ameliyathaneler kurulacak ve tele tıp uygulamaları ile hasta rahatça muayene edilecek ve değerlendirilecek. Daha ileriki evrede holografik projeksiyonlarla hastanın aynı boyutunun transparan görüntüsü ile teşhis yapılabilecek. Sanal hastane ve doktorlar ortaya çıkacak.

KENDİ KENDİMİZİN DOKTORU OLACAGIZ

Doktor hasta ilişkisi geleneksel tam teslimiyetçilik boyutunun dışına çıkmaya başlayacak. Böylece artık insanlar, sağlığının sorumluluğunu üzerine alacak, kendi sağlığı hakkında karar verebilecek, sağlık kültürüne sahip katılımcı bir yapıya dönüşecek. Bunun sonucu olarak sağlık okur-yazarlığı artacak. Gelecekte akıllı mobil cihazlarla hastanın tahlil ve tetkik sonuçları ve o anki durumu eş zamanlı doktoruna iletilebilecek.

SEÇİME DOĞRU SİYASAL GÜNDEM

Ali Değermenci ile Müzakere'nin ilk bölümünde, Sabah Gazetesi yazarı Prof. Dr. Hasan Bülbent Kahraman ile seçime doğru siyasal gündem yorumlanacak. Programın ikinci bölümünde, 21 Mart Nevruz kutlamaları, Barış Süreci ve Silahlara veda çağrısı AK Parti Sınak Milletvekili Emin Dindar ile değerlendirilecek.

MÜZAKERE

BUGÜN 21:00

tvnet

GERÇEK

Dünya 35, D-Smart 41, Telekom 93, Türknet 4A, Truho 25, iPhone, T-Mobile ve iPad'den www.truho.net.tr @truhobir tvnet